

GRECJA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	132 049 km ²	
ludność:	10,678 mln	
głowa państwa:	pani Katerina Sakellariopoulou	od 13 marca 2020 r.
premier (tymczasowy):	pan Ioannis Sarmas	od 24 maja 2023 r.
minister rozwoju i inwestycji:	pani Eleni Louri	od 26 maja 2023 r.
minister spraw zagranicznych:	pan Vassilis Kaskarelis	od 26 maja 2023 r.
ambasador Grecji w Polsce:	pani Niki Kamba	od 8 lutego 2023 r.
ambasador RP w Grecji:	pan Artur Lompart	od 20 lipca 2020 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	25 czerwca 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*
PKB (w mln EUR)	179 558	183 351	165 406	181 675	208 030	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	16 730	17 100	15 460	17 010	19 670	-	-
PKB (wzrost w %)	1,7	1,9	-9,0	8,4	5,9	2,4	1,9
Nadwyżka (+) /deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	0,9	1,1	-9,9	-7,5	-2,3	-1,3	-0,6
Dług publiczny (% PKB)	186,4	180,6	206,3	194,5	171,3	160,2	154,4
Inflacja (HICP w %)	0,8	0,5	-1,3	0,6	9,3	4,2	2,4
Bezrobocie (w %)	19,7	17,9	17,6	14,7	12,5	12,2	11,8
Eksport towarów i usług (mln EUR)	70 015	73 542	52 911	74 258	101 388	-	-
Import towarów i usług (mln EUR)	73 901	76 594	65 637	88 270	121 033	-	-
Skumulowana wartość bezp. inwestycji zagr. w Grecji (w mln EUR)	31 212	40 194	31 849	37 182	-	-	-
Skumulowana wartość bezp. inwestycji Grecji za granicą (w mln EUR)	17 029	17 123	11 145	12 329	-	-	-

Źródło: EUROSTAT; Bank Grecji (dane dot. inwestycji bezpośrednich);

* prognoza - DG ECFIN, Spring 2023 Economic Forecast

1. Podstawowe informacje

Grecja jest republiką parlamentarną. Głową państwa jest prezydent wybierany przez parlament na 5-letnią kadencję. Obowiązująca konstytucja pochodzi z 1975 r. i została przyjęta po obaleniu rządów junty wojskowej (rządzącej w latach 1967 – 1974). Była rewidowana trzykrotnie – w latach 1986, 2001 oraz 2008.

Prezydent powołuje premiera oraz – na jego wniosek – powołuje i odwołuje rząd. Władzę ustawodawczą sprawuje jednoizbowy parlament, złożony z 300 delegowanych. Wybory parlamentarne odbywają się co cztery lata.

Grecja jest państwem członkowskim Unii Europejskiej (od 1981 r.) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO czy OECD. Należy również do strefy euro. Jest zaliczana do krajów rozwiniętych z wysokodochodową gospodarką i wysoką jakością życia. W zakresie innowacyjności gospodarki w rankingu Global Innovation Index 2022 Grecji przyznano 44 pozycję.

Od 2011 r., gdy została przeprowadzona reforma administracyjna kraju, Grecja jest podzielona na 13 regionów oraz jeden obszar autonomiczny – Autonomiczną Republikę Góry Athos. W myśl nowej ustawy liczba gmin i departamentów na szczeblu lokalnym uległa zmniejszeniu o 40%.

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 21 maja 2023 r. W wyniku głosowania zwyciężyła rządząca od czterech lat centroprawicowa partia Nowa Demokracja (ND), która zdobyła 146 mandatów. Zabrakło jej pięciu mandatów do większości pozwalającej na samodzielne rządzenie. Partia SYRIZA (Koalicja Radykalnej Lewicy) zdobyła 71 mandatów, partia PASOK (partia socjaldemokratyczna) – 41, KKE (Komunistyczna Partia Grecji) – 26, EL (Greckie Rozwiązanie) – 16. Frekwencja wyniosła 60,92%.

Lider Nowej Demokracji, Kyriakos Mitsotakis nie przyjął oferty formowania rządu. Propozycję tą odrzucili też kolejno liderzy pozostałych partii, które uzyskały największą liczbę głosów. Do czasu nowych wyborów (25 czerwca 2023 r.) władzę w Grecji sprawować będzie rząd tymczasowy pod przewodnictwem szefa Trybunału Obrachunkowego.

W przypadku przeprowadzenia ponownych wyborów zwycięska partia będzie mogła otrzymać dodatkowe mandaty w parlamencie, gdyż w takim przypadku obowiązywać będzie wzmocniony system proporcjonalny. K. Mitsotakis liczy, że w kolejnym terminie wyborów uda mu się zwiększyć przewagę pozwalającą na stworzenie samodzielnego rządu.

W styczniu 2020 r. odbyły się wybory prezydenckie, w trakcie których grecki parlament wybrał Katerinę Sakellaropoulou, niezależną kandydatkę, pełniącą wcześniej funkcję m.in. przewodniczącej Sądu Narodowego. Uzyskała ona poparcie sojuszu partii ND, SYRIZA i KINAL oraz otrzymała łącznie 261 głosów na 300 możliwych do zdobycia.

2. Sytuacja gospodarcza

Grecja jest krajem rozwiniętym pod względem gospodarczym, opartym głównie na sektorze usług (67% PKB) i przemyśle (16% PKB), z niewielkim udziałem sektora rolniczego (ok. 4%). Posiada również drugą po Japonii największą flotę statków (1 264 pod własną banderą wg danych za 2021), a pod względem ich ładowności zajmuje pierwsze miejsce na świecie. Około 18% towarów transportowanych na świecie drogą morską odbywa się za pomocą floty greckiej. Wiodącymi gałęziami krajowej gospodarki jest przemysł stoczniowy i turystyka.

W latach 2003 – 2007 grecka gospodarka osiągała coroczny wzrost o ok. 4%, jednak w 2009 r. weszła w fazę recesji na skutek światowego kryzysu finansowego. Pogarszający się stan finansów publicznych, nieprecyzyjne dane statystyczne i stałe niepowodzenia związane z koniecznością przeprowadzania wymaganych reform sprawiły, że pod koniec 2009 r. agencje ratingowe obniżyły międzynarodowy rating Grecji. Pod presją UE i innych uczestników rynku międzynarodowego grecki rząd zaakceptował program pomocowy, który zakładał m.in. obniżenie wydatków rządowych, uszczelnienie systemu podatkowego, przegląd systemów emerytalnego, opieki zdrowotnej i służby

cywilnej oraz reformę rynku pracy. Pierwsze oznaki poprawy pojawiły się w 2014 r. gdy po kilku latach spadków kraj osiągnął wzrost gospodarczy. Plan pomocowy dla Grecji uruchomiony w 2009 r. przez Komisję Europejską, Europejski Bank Centralny i Międzynarodowy Fundusz Walutowy, zakończył się dopiero w 2018 roku. W tym okresie kraj otrzymał wsparcie finansowe w wysokości ponad 300 mld euro.

W wyniku kryzysu wywołanego przez pandemię koronawirusa COVID-19 w 2020 r. PKB Grecji zmniejszył się o 9%. Głównym powodem było wstrzymanie działalności sektora turystycznego, który odgrywa istotną rolę w greckiej gospodarce. Rząd Grecji wdrożył pakiety osłonowe dla gospodarki i rynku pracy o wartości 24 mld euro. Dzięki udanym emisjom obligacji wzmocnił też zasoby rezerwowe kraju pozyskując z rynków międzynarodowych 14 mld euro.

Grecja otrzymała w ramach europejskiego Funduszu Odbudowy i Odporności około 18 mld euro dotacji (nieco poniżej 10% nominalnego PKB z 2019 r.). Środki te będą wypłacane w ciągu sześciu lat. Grecja może też skorzystać dodatkowo z kredytu w wys. 12,7 mld euro.

Grecji udało się szybko wyjść z pandemii osiągając w 2021 r. wzrost PKB o 8,4% napędzany przez popyt krajowy i lepszy niż oczekiwano sezon turystyczny. Rosyjska agresja przeciwko Ukrainie tylko częściowo wyhamowała dynamiczny wzrost greckiej gospodarki, który w 2022 r. wyniósł 5,9%. Środki z unijnego planu odbudowy zapewniły znaczące wsparcie dla gospodarki, a środki rządowe złagodziły wpływ rosnących cen energii zarówno dla przedsiębiorstw, jak i gospodarstw domowych.

Perspektywy dla Grecji na najbliższe lata są nadal dobre. Oczekuje się, że gospodarka zwolni z powodu wysokich kosztów energii i pogorszenia otoczenia zewnętrznego, ale uniknie recesji, głównie dzięki ożywieniu w turystyce. Komisja Europejska przewiduje, że PKB Grecji wzrośnie w 2023 r. o 2,4%, a w kolejnym roku o 1,9%.

Handel

Łączna wartość greckiego eksportu w 2022 r. wyniosła 54 676 mln euro (w porównaniu z 39 997 mln euro w 2021 r.), notując wzrost o 36,7%, podczas gdy import w 2022 r. osiągnął 93 048 mln euro (wobec 65 457 mln euro za 2021 roku) i wzrósł o 42,2%. Deficyt bilansu handlowego Grecji w 2022 r. wyniósł 38 372 mln euro.

Grecja od lat odnotowuje ujemny bilans handlowy, który jest w znacznym stopniu bilansowany przez eksport usług – przede wszystkim w sektorze żeglugi morskiej, turystyki oraz usług finansowych. Głównymi produktami w greckim eksporcie w 2022 r. były paliwa (36,8%), produkty przemysłowe – w tym głównie surowce (14,8%), żywność i zwierzęta żywe (12,7%) oraz wyroby przemysłu chemicznego (11%). Z kolei w imporcie do Grecji dominowały paliwa (34,9%), maszyny i urządzenia transportowe (16,8%) oraz wyroby przemysłu chemicznego (13,2%).

Ponad połowa greckiego eksportu trafiła do krajów UE (55,1%). Największymi partnerami w eksporcie w 2022 r. były: Włochy (10,4%), Bułgaria (7,9%), Niemcy (6,5%), Cypr (5,9%), Turcja (4,6%), USA (4,1%).

Głównymi dostawcami na rynek grecki są kraje Unii Europejskiej (42,8%). W 2022 r. głównymi partnerami Grecji w imporcie były: Rosja (10%), Niemcy (9,2%), Chiny (8,5%), Irak (7,3%), Włochy (6,8%), Niderlandy (4,8%).

Turystyka

Sektor turystyczny stanowi istotny składnik PKB Grecji, który daje zatrudnienie bezpośrednio i pośrednio dla około 900 tys. osób. Z tego powodu rok 2020 był bardzo trudny, gdy w wyniku pandemii i obowiązujących restrykcji działalność w tym obszarze była bardzo ograniczona. W 2021 r. liczba przyjazdów turystycznych do Grecji zaczęła stopniowo rosnąć, ale nadal była znacząco niższa niż w 2019 r. Jednak w 2022 r. wyniki w zakresie zakwaterowania i w sektorze gastronomicznym przekroczyły poziom osiągnięty w 2019 r. Wg danych greckiego urzędu statystycznego w 2022 r. sektor turystyczny odnotowywał wzrost o 55% w stosunku do 2021 r.

Inwestycje

Według wstępnych danych Banku Grecji skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Grecji na koniec 2021 r. wyniosła 37,2 mld euro. Wśród największych zagranicznych inwestorów znalazły się Szwajcaria, Cypr, Niemcy, Francja i Niderlandy. Główne inwestycje zagraniczne ulokowane są w sektorach: ICT, handel, transport i magazynowanie, sektor chemiczny, nieruchomości.

Z kolei skumulowana wartość greckich bezpośrednich inwestycji za granicą na koniec 2021 r. wyniosła 12,3 mld euro. Największe inwestycje ulokowane są w sektorach: usługi finansowe i ubezpieczenia oraz nieruchomości.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe:

- Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Greckiej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Atenach dnia 20 listopada 1987 r.
- Traktat o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką sporządzony w Atenach dnia 12 czerwca 1996 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Greckiej o współpracy w dziedzinie turystyki, sporządzona w Krakowie dnia 6 października 2011 r.

Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Grecją, sporządzona w Atenach w 1992 r. została wypowiedziana przez Prezydenta RP w dn. 4 października 2018 r. (na podstawie ustawy z 7 czerwca 2018 r.). Umowa utraciła moc obowiązującą 7 listopada 2019 r. Przy czym wybrane postanowienia umowy w odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wygaśnięcia umowy, tj. przed 7 listopada 2019 r., pozostają w mocy do 7 listopada 2039 r.

4. Wymiana handlowa z Polską

Polsko-grecka wymiana handlowa (w mln euro)

	2019	2020	2021	2022*	Dynamika 2021=100	I-III 2022	I-III 2023	Dynamika I-III 2022=100
Eksport	978,3	1 030,4	1 229,7	1 477,8	120,2	347,4	402,8	115,9
Import	472,8	584,0	676,2	842,2	124,6	196,6	217,1	110,4
Obroty	1 451,1	1 614,5	1 905,9	2 320,0	121,7	544,0	619,9	113,9
Saldo	505,4	446,4	553,5	635,6	-	150,8	185,7	-

Źródło: GUS, * dane wstępne

Według wstępnych danych GUS w 2022 r. Grecja znalazła się na 32. miejscu pod względem polskiego eksportu (0,4% polskiego eksportu ogółem). Łącznie wartość polskiego eksportu do Grecji wyniosła 1 477,8 mln euro i wzrosła o 20,2% r/r. Dynamika polskiego eksportu do Grecji w ubiegłym roku utrzymała tempo w porównaniu do wyniku za 2021 r. (wówczas wzrost wyniósł 19,3%). Szybko rośnie także import z Grecji, który w 2022 r. osiągnął 842,2 mln EUR (wzrost o 24,6% r/r.), co dało jej 51. pozycję wśród rynków importowych (0,2% udziału). Kolejny raz Polska odnotowała nadwyżkę w bilansie handlowym z Grecją, która w 2022 r. wyniosła 635,6 mln EUR.

Struktura wymiany handlowej

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Grecji w 2022 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (452,3 mln euro, wzrost o 2,7%, udział 30,6%);
- artykuły rolno-spożywcze (406,1 mln euro, wzrost o 32,9%, udział 27,5%);
- wyroby przemysłu chemicznego (242,8 mln euro, wzrost o 18,2%, udział 16,4%);
- wyroby przemysłu lekkiego (115,1 mln euro, wzrost o 36,5%, udział 7,8%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Grecji znajdują się m.in.: telewizory i monitory (4,6%), maszyny i urządzenia do przetwarzania danych (4%), mięso wołowe (3,3%), podpaski higieniczne i tampony (2,9%), mięso drobiowe (2,6%), aparatura do telefonii przewodowej (2,2%), urządzenia chłodnicze (2,1%), papierosy (2%), samochody osobowe (1,6%), warzywa (1,6%), arkusze i folie z tworzyw sztucznych (1,5%).

Główne grupy towarowe w imporcie z Grecji do Polski w 2022 r.:

- artykuły rolno-spożywcze (258,9 mln euro, wzrost o 16,6%, udział 30,7%);
- wyroby przemysłu chemicznego (249,8 mln euro, wzrost o 27,1%, udział 29,7%);
- wyroby metalurgiczne (232,8 mln euro, wzrost o 46,8%, udział 27,6%);
- wyroby przemysłu elektromaszynowego (58,5 mln euro, na tym samym poziomie co w poprzedzającym roku, udział 7%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Grecji znajdują się m.in.: leki (13,9%), blachy (12,6%), inne owoce (4%), rury (3,7%), owoce cytrusowe (3,1%), morele, wiśnie, czereśnie, brzoskwinie, śliwki (3%), owoce konserwowe (2,6%), folia aluminiowa (2,5%), kable (2,1%), artykuły do transportu lub pakowania towarów z tworzyw sztucznych (2,1%).

Po 3 miesiącach 2023 r. kontynuowana jest wysoka dynamika wzrostu zarówno w eksporcie (o 15,9%), jak i imporcie (o 10,4%).

Polsko-greckie obroty usługowe

Według danych GUS w 2021 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa w Grecji wyniosła 56,5 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 49,7 mln euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm greckich w 2021 r. była na poziomie 342,9 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 252,7 mln euro).

Lista perspektywicznych branż dla polskiego eksportu według PAIH:

- produkty rolno-spożywcze, mięso i produkty mięsne – głównie mięso wołowe i cielęcina, przetwory spożywcze zawierające kakao, grzyby (głównie pieczarki), cukier i wyroby cukiernicze, tytoń i wyroby tytoniowe, mleko i przetwory mleczne oraz przetwory zbożowe;
- wyroby chemiczne, w tym: kosmetyki, farmaceutyki, odczynniki i komponenty chemiczne;
- wyroby przemysłowe – gazomierze, liczniki, części i akcesoria, maszyny i urządzenia, urządzenia do cyfrowego przetwarzania danych, pralki, chłodziarki, opony pneumatyczne, pojazdy mechaniczne, meble z drewna;
- sektor stoczniowy.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Oba kraje znajdują się na odległych miejscach w swoich zestawieniach bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Według danych NBP na koniec 2021 roku stan zobowiązań Polski z tytułu greckich inwestycji bezpośrednich (skumulowana wartość) wyniósł 50,2 mln EUR, co stanowiło 0,02% w skali kraju.

Na liście największych inwestorów zagranicznych w Polsce opublikowanej w kwietniu 2019 przez PAIH zostało ujętych 20 greckich przedsiębiorstw, w tym z sektora artykułów spożywczych – Coca-Cola Hellenic Bottling Company, Chipita; kosmetycznych – Sarantis oraz z sektora budowlanego – Stelma SA, Alpha Grissin International Holdings Limited.

Greckie inwestycje w Polsce osiągnęły najwyższy poziom w 2009 r., po czym ich wartość zaczęła spadać, co było rezultatem wycofania się Eurobanku, jednego z największych inwestorów greckich w Polsce, który zdecydował o sprzedaży Polbanku. Odtąd, podmioty greckie wykazują umiarkowane zainteresowanie działalnością inwestycyjną w Polsce.

Z kolei stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Grecji na koniec 2021 roku wyniósł 46,5 mln EUR (0,19% całości).

W marcu 2021 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej, zarządzany przez PFR TFI S.A., podpisał umowę inwestycyjną z Rainbow Tours SA na rozwój sieci hoteli turystycznych w Grecji. W ramach finansowania fundusz objął 34% udziałów w spółce zależnej – White Olive A.E. Zawiązana współpraca pozwoli wzmocnić pozycję White Olive na rynku greckim, która już obecnie posiada pięć hoteli w tym kraju. Przewidziany okres inwestycji został określony na 4-10 lat. Fundusz zainwestuje 9 mln EUR w grecką spółkę White Olive Hotels A.E. należącą do Rainbow Tours, z możliwością zwiększenia kwoty inwestycji Funduszu do 12,5 mln EUR.

6. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Atenach

adres: Chryssanthemon 22, 154 52 Paleo Psychiko, Ateny

nr tel.: (+30) 210 6797 700

e-mail: ateny.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/grecja/ambasada>

Ambasada Republiki Greckiej w Warszawie

adres: ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel.: +48 22 622 94 60, 622 94 61

e-mail: gremb.war@mfa.gr

Wydział Ekonomiczno-Handlowy Ambasady Republiki Greckiej

ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

nr tel.: +48 22 622 94 66

e-mail: ecocom-warsaw@mfa.gr

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej,

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

maj 2023 r.